

			<p>KROMĚŘÍŽSKÝ ZPRAVODAJ 12/2006 PROSINEC 5 Kč</p>
---	---	---	--

„Reinigunk“ v zeměbranceckých kasárnách.

Hanácké náměstí ve dvacátých letech minulého století ... a v současnosti.

Ze sbírky Pavla Dvořáčka a letecký snímek Aleše Karbana.

Na titulní straně Arcibiskupské gymnázium.

Foto: M. Karásek

Vážení čtenáři,

máme za sebou komunální volby, od jejichž výsledku snad každý občan očekává určitou změnu. Sice neví konkrétně jakou, ale něco by se změnit mělo. Zákony, které svazují činnost úřadů, jsou nekompromisní a nedovolují improvizovat. Zastupitelstvo, které v nové sestavě vstoupilo do komunální politiky s velkými plány a předsevzetími, je připravené schvalovat jen smysluplná, užitečná a prospěšná rozhodnutí a nedopustí nečistou zákulisní hru.

Něco jiného jsou však plány ve střetu se samotnou realitou. V popředí zájmu by měl být vždy občan a samozřejmě také naplnění volebního programu, se kterým zastupitel před voliče předstoupil a s jehož obsahem je zaujal. Jednou přijde čas bilančování volebních slibů, skládání účtů a rekapitulace zastupitelské práce před voliči. Aby vše úspěšně dopadlo, bude to chtít častý kontakt s lidmi a živý zájem o věci veřejné.

Máme před sebou poslední měsíc roku 2006. Bývá spojený s příjemnými tradicemi mikulášské nadílky, s velkými přípravami na vánoční svátky a oslavy v rodinném kruhu. Je škoda, že mnoho lidí podlehlo prezentování Vánoc jako svátků konzumu. Nechali si vnutit, že musejí shánět nákladné dary všem příbuzným. Proto objíždějí obchodní centra a nákupní vozíky mění ve vozidla s nadměrným nákladem.

Příjemnou atmosféru domova vytvářejí v potu tváře s přispěním univerzálních i speciálních čistících prostředků a elektrických pomocníků. Koho neschvátí na Štědrý večer žlučnickový záchvat, ten správně neholdoval porci kapra s kopcem bramborového salátu, bohatě impregnovaného majonézou.

Zkusme si letošní celý advent a vánoční svátky v klidu užít s našimi nejbližšími nebo dobrými přáteli. Vyrazit jen tak ven na malý výlet, na vánoční jarmark, nebo se projít vánočně osvětleným městem. Pak už stačí jen nějaká milá pozornost pro radost, pro potěšení, pro dobrou náladu, pro zdraví...

Pohodový závěr letošního roku vám přeje

Miroslav Karásek

Než se rozsvítí vánoční strom

Město Kroměříž pořádá ve čtvrtek 30. listopadu od 8 hodin Vánoční jarmark lidových řemesel, který nakupujícím nabídne medové pečivo, vánoční ozdoby, věnce, vyšívaný textil, vánoční prostírání, keramiku, svíčky, malované sklo, sušené květiny, perníky a nahřívané oplatky, vizovické pečivo, výrobky ze dřeva a na zahřátí vánočního punč. V 15 hodin zahájí Mikulášskou veselici Michal Nesvadba, který na pódiu přivítá děti v převlecích mikulášů, čertů a andělů. Nejlepší masky Michal odmění. V 16 hodin po krátkém svátečním projevu rozsvítí starosta města Mgr. Miloš Malý vánoční strom, umístěný už tradičně před radnicí. Od 19.30 hodin se v sále přístavby Domu kultury koná nejen pro mladé čerty, čertice a anděly ČANKIŠOU world music etno.

OBSAH

Editorial	3
Kroměříž má nové vedení radnice	4-6
Deset otázek pro starostu města Kroměříže Miloše Malého	4
Vztahy s partnerskými městy nabírají na intenzitě	7
Připomenutí vzniku ČSR a Dne veteránů	8
Strážníci kontrolují dodržování povolené rychlosti ve městě	9
Kvarteto policejních psů je hrozbou pro pachatele trestné činnosti	10-11
Radnice přispěla nemocnici na rentgen	12
Výzdoba oznamuje přicházející Vánoce	13
Kroměříž - město stromů	14-15
V Hradisku mají knihovnu v novém	16
Kroměřížští hasiči získali novou stříkačku	17
Nabídka kulturních a společenských programů v Kroměříži ...	18-20
Studentská konference řešila problémy zdravé výživy	21
Vychází unikátní publikace Kroměřížské veduty	22
Domovy Jaromíra Tomečka	23
Prožitkový program v Muzeu Kroměřížska	24
Chorál Salve Regina zahájil oslavy	25
Rekonstrukce balustrády u kostela bl. Panny Marie	26
Má to smysl. Třídte odpad	27
Něco o kašně na Velkém náměstí	28-28
Stavební dějiny Kroměříže ...	30-31
Nová výstava v Muzeu Kroměřížska	32
Poznáte kdysi známé postavy z Kroměříže?	33-34

Starostou města Kroměříže byl na příští volební období zvolen Mgr. Miloš Malý

První zasedání po říjnových komunálních volbách mají za sebou zastupitelé města Kroměříže. Na ustavujícím jednání v úterý 31. října slavnostně složili zastupitelský slib a ze svých řad zvolili nové vedení města. Jediným kandidátem na post starosty města byl navržen Mgr. Miloš Malý (ČSSD), dosavadní vedoucí stavebního úřadu v Kroměříži. Starostou města byl zvolen všemi hlasy zastupitelů.

Volba starosty, jeho zástupců a dalších předsedů komisí probíhala hladce. Její výsledek odpovídá předem dojednaným koaličním jednáním. Dohodu o spolupráci podepsali zastupitelé vítězné ČSSD, ODS a Šance pro Kroměříž (všechny mají shodně po šesti mandátech) i KDU-ČSL (tři mandáty). Připojila se i Strana zelených (má dva zastupitele). Jedinou opoziční stranou zůstanou čtyři zastupitelé za KSČM.

Starosta Miloš Malý bude mít k dispozici tři místostarosty - MUDr. Olgu Sehnalovou, MBA, (ČSSD), Mgr. Petra Sedláčka (ODS) - oba tuto funkci vykonávali i v minulém období, a nově MUDr. Jarmilu Číhalovou (Šance pro Kroměříž), která ve funkci nahradí Mgr. Jitku Dvořákovou (ODS). Ta už sice pozici místostarostky neobhájila, zůstane však členkou rady města. Ve zbývajících křeslech devítičlenné rady usednou Marek Šindler (ČSSD), Michal Sum (Šance pro Kroměříž), Mgr. Jiří Kubáček (KDU-ČSL) a ing. Zdeňka Dokoupilová (Strana zelených).

Dosavadní starosta ing. Petr Dvořáček do zastupitelstva nekandidoval. Od 1. listopadu nastoupil do funkce ředitele Správy majetku města Kroměříže.

M. Karásek

Odstupující starosta Petr Dvořáček blahopřeje svému nástupci Miloši Malému.

Foto: -kam-

Mám radost, když se něco vyřeší a lidem to pomůže

Deset otázek pro starostu města Kroměříže Miloše Malého

Na ustavujícím jednání Zastupitelstva města Kroměříže v úterý 31. října byl starostou zvolen Mgr. Miloš Malý (ČSSD). Dva týdny po jeho nástupu do odpovědné funkce jsme mu položili deset otázek.

Jak vypadal váš premiérový den v křesle starosty města Kroměříže?

První den v novém úřadu byl pro mě seznamovací, především s novým prostředím. Žádný speciální program nebyl připraven. Seznamoval jsem se s tím, co zůstalo v zásuvkách pracovního stolu mého předchůdce, jaké listiny je třeba ještě vyřídit a jaký je připraven program na další pracovní den. Ten začal už docela slušně - hned od rána rozhovory pro regionální novi-

ny a televizi a pak následovala série jednání. Poslední strana, která chtěla jednat se starostou, přišla před 17 hodinou.

Jaké jsou vaše základní pracovní cíle?

Je třeba stabilizovat finanční situaci a snažit se o postupné snižování zadluženosti města. Co je nejdůležitější - musíme pracovat tak, aby styl rozvoje, který už byl nastartován v předcházejících volebních obdobích, pokračoval v nezměněné míře, aby občané nepoznali, že snižujeme zadlužení a dostali přitom nejméně stejné služby, na jaké jsou zvyklí.

Změní se něco v úřadu starosty, co se týká vztahu k občanům?

Vycházíme z toho, že je radnice otevřená každému občanovi. Se starostou je možné kdykoliv komunikovat za předpokladu, že se v denním časovém rozpisu práce najde volné místo. Bývá to od pondělí od 7.30 do 17 hodin, ale jsou i dny, kdy občané nebo organizace chtějí se starostou jednat i po jeho pracovní době. Pokud to situace umožní, využívám i tuto dobu.

Váš předchůdce byl známý svou nechtí k využívání počítačové techniky. Více se spoléhal na paměť, na vlastní kalkulace a úvahy. Přibude ve vaší kanceláři počítač?

Informatici už dostali za úkol vybavit kancelář starosty výkonným počítačem. Pro jednání například rady potřebujeme operativně nahlédnout do pozemkových map nebo rychle vyhledat katastrální údaje či jiné nezbytné informace. Na svém předcházejícím pracovišti na stavebním úřadu jsem byl zvyklý počítač běžně používat. Zatím mi citelně chybí.

Jste připraven na to, že starostův pracovní den má 24 hodin včetně sobot a nedělí?

Někdy si připadám, že je den příliš krátký. Potřeboval bych, aby byl delší. Nedostatek času mě stále pronásleduje. Ale zatím to mám tak, že pokud je na mě vyvíjen tlak z nedostatku času, jsem schopen pracovat ještě intenzivněji.

Městem hýbou velké kauzy, jako například rozsáhlá a finančně velmi náročná rekonstrukce Domu kultury, jednání o případném odkupu akcií VAK Kroměříž, další velké investice do školských areálů, nekončící opravy chodníků, převod budov Správy majetku města za objekt na tř. 1. máje, rekonstrukce zimního stadionu, Bajdy a další. Jste připraven i na nepříjemnosti, jež řešení či neřešení těchto záležitostí může vyvolat?

Samozřejmě. Práce starosty nespočívá pouze v příjemných záležitostech. Některé kroky, jež budeme muset učinit, nebudou všemi občany přijímány kladně, mohou vyvolat i negativní reakce. Jsme otevřený úřad, chceme využívat všechny cesty k informování občanů o našich záměrech, aby všechna rozhodování byla srozumitelná. Mrzí mě, že se najdou lidé, kteří přestože mají k dispozici dostatek informací, nejsou ochotni uznat, že má druhá strana pravdu. Tvrdšíji se setrvávají na svých názorech. Z principu nic chápat ani nechťejí.

Ukládáte si novoroční předsevzetí? Pokud ano, jak asi bude znít to letošní?

Novoroční předsevzetí bude asi takové: budu pracovat tak, aby byli spoluobčané spokojeni s provozem města a aby nepocítili na kvalitě služeb, že město muselo omezit investice a zaměřilo se na splácení dluhů a úroků bankám.

Mgr. Miloš Malý (ČSSD) se vyjadřuje ke svému zvolení do funkce starosty města Kroměříže. Foto: -kam-

Co považujete za největší bolest města Kroměříže?

Největší bolestí města je, že nemá volné investiční prostředky. Na stole leží celá řada užitečných projektů, které bychom rádi realizovali, můžu například jmenovat revitalizaci Hanáckého náměstí. Ale bohužel se vše odvíjí od číselného údaje v položce volné peníze. Tam stojí bohužel nula. Podle našich propočtů by mělo masivní zadlužení města skončit až po roce 2010. Pak skončí povinnost každoročně splácet bankám 65 milionu korun, což je přibližně desetina městského rozpočtu.

Co vás dokáže naštvat?

Zatím jsme v práci nenašel žádný důvod k naštvání, protože většina lidí se mnou jedná racionálně. Co mě štve, je nedostatek času. Abych se mohl věnovat všem, kteří přijdou s osobní záležitostí, potřeboval bych více než 24 hodin.

Je něco, co vám udělá v práci radost?

V práci se dostává radost z toho, když se něco užitečného podaří splnit nebo vyřešit a lidem to pomůže. To mě opravdu potěší.

M. Karásek

Česko-slovenský podvečer na zámku

Cena Mateje Hrebendy - významného slovenského literárního buditele byla už podesáté udělena dvěma osobnostem za výrazný přínos k rozvoji české a slovenské vzájemnosti a za formování vzájemně prospěšných vztahů mezi ČR a SR.

Zástupci 13 Obcí Slováků v České republice, ministerstev, Zlínského kraje a jiných prestižních institucí a organizací z Česka i Slovenska se 17. listopadu, v den státního svátku obou republik, sešli v Arcibiskupském zámku v Kroměříži, aby ocenili doc. PhDr. Rudolfa Chmela, DrSc., a RNDr. Václava Mikuška (na snímku).

Doc. PhDr. Chmel, DrSc., je ředitelem Ústavu sla-

vistických a východoevropských studií UK Praha. V roce 2002-2005 byl ministrem kultury SR, velvyslanecem v Maďarsku. Léta publikuje v oblasti dějin slovenské literatury, slovensko-českých a slovensko-maďarských literárních vztahů, je účastníkem i organizátorem mnoha česko-slovenských aktivit.

RNDr. Václav Mikušek, bývalý dlouholetý starosta Rožnova pod Radhoštěm, je zakladatelem a organizátorem tradice folklorních česko-slovenských festivalů (např. Jánošíkův dukát), aktivně propaguje projekty příhraniční a přeshraniční spolupráce v rámci Euroregionu Bílé Karpaty.

Ocenění předal předseda

Obce Slováků v ČR dr. Peter Lipták, s blahopřáním se připojil a nadstandardní česko-slovenské vztahy zhodnotil i generální konzul SR v ČR Ivan Nejezchleba. Za město Kroměříž pozdravila přítomné Mgr. Jitka Dvořáková.

Kroměříž se opět stala malým centrem česko-slovenské vzájemnosti. Sice jenom na jeden podvečer, ale už v příštím roce bude slovenština znít našim městem mnohem častěji. (například v rámci připravovaných Dnů slovenské kultury).

Daniela Hebnarová,
Společnost přátel
Slovenska, Kroměříž

Foto: Jaroslav Stojaník

Vztahy s partnerskými městy nabírají na intenzitě

V červnu se v Kroměříži sešli zástupci partnerských měst. Bylo to u příležitosti 7. výročí zápisu zahrad a zámku na Listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Na pracovním setkání s koordinátorkou partnerské spolupráce Mgr. Jitkou Dvořákovou zhodnotili dosavadní kontakty a domluvili se na vzájemné účasti měst na projektech podporovaných evropskou komisí.

Piekary Slaskie

Město Kroměříž pořádá každoročně dny kultury země některého z partnerských měst. V letošním roce to byly Dny kultury Polska, které prezentovali umělci z Piekar Slaskich - folklórní a gospelové soubory, hornický dechový orchestr, fotografové, malíři, řemeslný jarmark, gastronomické speciality nebo volejbalisté. Kroměříž navštívily stovky Poláků.

Ramnicu Valcea

Přední rumunská operní pěvkyně Camelia Clavac předvedla své vrcholné umění na zahajovacím koncertu Kroměřížského hudebního léta. Naše delegace navštívila Ramnicu Valcea u příležitosti oslav svátku státní hymny Rumunska. Zástupci rumunského velvyslanectví se pravidelně účastní oslav osvobození Kroměříže. Podařilo se navázat spolupráci s nově vzniklým rumunským kulturním institutem v Praze.

Chateaudun

Po velmi úspěšném koncertním turné dívčího pěveckého sboru SPgS Kroměříž v Chateaudunu a okolí na sklonku loňského roku přijeli do Kroměříže zástupci městské policie Chateaudun - velitel a jeho zástupce. Seznámili se s organizací a činností naší městské policie, zúčastnili se osobní přípravy strážníků, střeleb a výcviku služebních psů, zavítali též do Zbrojovky v Uherském Brodě. Naše městská policie dostala pozvání k návštěvě svých kolegů do Francie. Kroměříž navštívil pan Goschery s chotí, syn starosty, který v roce 1968 smlouvu o partnerství mezi Chateaudunem a Kroměříží podepisoval.

Krems

Vzájemné kontakty s rakouským městem Krems jsou výborné na úrovni škol. Dlouholetá spolupráce mezi gymnázií se prezentovala společenským projektem „Pocta Mozartovi“ ve Sněmovním sále Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Moravští madrigalisté připravují koncert v Kremsu.

Nitra

V květnu se v Nitře konaly Dny české kultury. Kroměříž se prezentovala výstavou obrazů a tapiserií Zdeny

Folklorní soubor z Piekar Slaskich na Dnech polské kultury v Kroměříži.

Foto -kam-

Dvořákové, výstavou českých pohádek, koncertem kapely Nšo-či, českou kuchyní nebo turnajem městských policíí ve fotbale. Zástupci Kroměříže byli v červenci pozváni primátorem na oslavy Nitra, milá Nitra a ve společnosti zástupců partnerských měst Nitra se zúčastnili kulturních akcí konaných v rámci velkolepých slavností. V říjnu se v Nitře uskutečnila tisková konference spojená s prezentací nových propagačních materiálů.

Velmi úspěšně se rozvíhá první společný školský projekt mezi mateřskými školami nazvaný Ahoj kamaráde. Naše děti s rodiči navštívily Nitru, slovenské děti už znají Kroměříž důvěrněji. Zatím naposledy se zúčastnily velké sportovní olympiády mateřských škol. Chystají se další projekty na kontakty mezi základními a středními školami. Myslivci z Nitra si vyzkoušeli špičková zařízení na střelnici na Hvězdě. Konference, zaměřená na rozvoj cestovního ruchu, na níž se rovněž prezentovaly nové propagační materiály, se aktivně zúčastnili pracovníci Nitranského informačního systému (NISYS). Konference se zabývala problematikou zaměstnanosti a služeb v cestovním ruchu, rovněž novými trendy v marketingu cestovního ruchu.

Partnerská spolupráce mezi Nitrou a Kroměříží je díky bezproblémové jazykové komunikaci nejintenzivnější. V červnu příštího roku se uskuteční Dny města Nitra v Kroměříži.

Děkuji všem, kteří se na rozvíjení partnerské spolupráce podíleli. Úspěšná propagace města a regionu je přímo úměrná kvalitě všech subjektů, které na tomto úseku spolupracují.

Mgr. Jitka Dvořáková

Připomenutí vzniku Československé republiky

Výročí vzniku Československé republiky uctili zástupci města a Sokolské župy hanácké 6. listopadu položením květů u sochy zakladatele státu T. G. Masaryka na Masarykově náměstí.

Foto: -kam-

Svátek věnovaný vysloužilcům všech válek včetně novodobých válečných konfliktů si položením věnců a květů u pomníku padlých na městském hřbitově připomněli v pátek 10. listopadu zástupci města a Českého svazu bojovníků za svobodu. Den veteránů se připomíná u příležitosti 88. výročí ukončení první světové války, která skončila 11. 11. 1918 v 11 hodin.

Foto: -kam-

Nové signální plány na křižovatkách ve městě

Na dvou kroměřížských světelných křižovatkách (u mostu přes řeku Moravu a na křižovatce ulic Obvodová - Kotojedská - Moravská) došlo ke změně signálních plánů semaforů. Časy signalizace byly upraveny tak, aby odpovídaly současnému vytížení provozu. Přinášíme vám podrobnější popis těchto změn.

Křižovatka u mostu přes Moravu

Zprovozněním nového signálního plánu se projeví změny v délkách dob signálů Volno pro vozidla – prodloužení doby ve směru od Hulína, nádraží a centra podle aktuálních zátěží, čas na příjezdu z Chropyněské ulice byl zkrácen. Podstatnou úpravou je možnost a schopnost signálního plánu pracovat od režimu „trvalá zelená v hlavním směru“ (tzn. pokud nebudou požadavky od vozidel, bude stále signál volno po hlavní komunikaci nepřetržitě) až po dopravně závislé řízení v dopravní špičce. Dále byly upraveny některé parametry pro prodlužování dob signálů Volno v re-

akci na požadavky detektorů vozidel. Za další vylepšení považujeme maximální zvýhodnění přechodu pro chodce, na který si stěžovali občané – měli jsme snahu nechat na něm svítit Volno, jak jen to jde.

Křižovatka Obvodová – Kotojedská

Změny, které zde byly provedeny, spočívají nejen v úpravách délek dob signálů Volno podle aktuálních dopravních intenzit, ale i v přefázování (změně skladby) signálního plánu, neboť se ukázalo, že ve vedlejších směrech je větší dopravní zátěž než na ramelech hlavní komunikace.

-pz-

Strážníci kontrolují dodržování povolené rychlosti ve městě

Od začátku října strážníci Městské policie Kroměříž využívají techniku k měření rychlosti vozidel. K dispozici mají dva orientační měřiče, které slouží jako preventivní opatření upozorňující řidiče na jejich aktuální rychlost. Strážníci ovšem využívají také radar umístěný ve vozidle, díky němuž mohou odhalovat řidiče překračující povolenou rychlost, pořizovat dokumentaci o přestupcích a také za ně ukládat sankce.

V případech měření rychlosti na území města Kroměříže se městská policie soustředí zejména na místa, která jsou nejvíce zatížena dopravou a současně i zvýšeným pohybem chodců. „Často se jedná o komunikace u školských zařízení, domovů důchodců, domů zvláštního určení, ale také v místních částech,“ uvedl Miloslav Skřebský, který je pověřen vedením Městské policie Kroměříž. Podle něj jsou reakce provinilců velmi různé a stávají se i případy, kdy řidič se strážníkem vede debatu o tom, zda byl vůbec přestupek spáchan. „Záznam z radaru je ale jako důkazní prostředek natolik spolehlivý, že obstojí před každým správním řízením. Můžeme měřit ze stojícího i jedoucího vozidla, v noci i v několika jízdních pruzích najednou,“ upozornil Skřebský.

Přesto však podle něj počet případů řešených formou správního řízení nijak dramaticky neroste. „Drtivá většina pokut se řeší na místě. Není-li to možné, mohou řidiči zaplatit na služebně v hotovosti i bezhotovostně. Během příštího roku bychom dokonce chtěli instalovat přenosné platební terminály do aut, takže by řidiči mohli uhradit pokutu bezhotovostně přímo na místě,“ sdělil Miloslav Skřebský.

Co se týče orientačních měřičů rychlosti, ty jsou nainstalovány v Moravské a Kojetínské ulicích a jsou v provozu po celých čtyřia dvacet hodin. Řidičům v reálném čase poskytují informace o aktuální rychlosti, upozorní je na překročení povoleného limitu a úřadům navíc poskytnou přesné statistické údaje o počtu projíždějících vozidel, jejich rychlosti atd. Měřiče jsou přenosné a z uvedených lokalit je strážníkům mohou kdykoliv přemístit jinam. „Jeden z nich hodláme přesunout už během tohoto měsíce. Kromě toho se v příštím roce v rámci programu prevence kriminality ucházíme o dotaci s projektem směřujícím právě do dopravy. Mimo jiné počítáme s tím, že počet orientačních měřičů ve městě zvýšíme,“ vysvětlil Skřebský.

-pz-

Kvarteto policejních psů je hrozbou pro případné pachatele trestné činnosti

Strážníkům Městské policie v Kroměříži pomáhají čtyři speciálně vycvičení služební psi - Alf, Fred, Dan a Ron. Do roku 1996 spolu se strážníky sloužil jeden, ale situace ukázala, že pro současné potřeby k zajištění klidu a pořádku je kvarteto psů zcela nezbytné.

Všichni čtyři prošli speciálním policejním výcvikem, aby zvládli náročné požadavky vyplývající ze služby. Pes je přidělen ke svému psovodu, který se o něho stará. Krmí ho, ošetřuje a cvičí s ním. Strážníci využívají jedinečných a užitečných vlastností psa převážně během nočních služeb, nejvíc při pochůzkách zahrádkářskými koloniemi nebo chatovými oblastmi. Vedle svého pána v uniformě jsou rovněž vidět při velkých shromážděních lidí, například na fotbalových stadionech, hokejových utkáních nebo před velkými diskotékami.

Můžete popsat některou z posledních akcí, kdy psi strážníkům významně pomohli? - ptáme se ředitele Městské policie v Kroměříži Miloslava Skřebského. „Jsou nenahra-

Zkušený Alf má také podíl na části vystavených pohárů. Foto: -kam-

ditelní při běžné pochůzkové činnosti, dokážou už jen svou přítomností uklidnit agresivní sportovní fanoušky nebo rozkurážené účastníky diskotéky. Nedávno jsme během noční služby vyjeli na signál vloupání do areálu firmy. Celý rozsáhlý objekt jsme prohledali s baterkami, ale nikde jsme pachatele nenalezli. Až přijel psovod se psem, zanedlouho už Alf štěkal směrem ke střeše jedné nízké budovy. Ležel na ní pachatel a čekal, až strážníci odjedou s nepořízenou a on bude pokračovat ve svém nekalém záměru. Pes mu to překazil. Odvezli jsme jej na služebnu k dalším úkonům.“

V rámci prevence provádějí strážníci městské policie ukázkový výcvik služebních psů pro předškolní i školní mládež. Strážníci předvádějí různé povely, na něž musí pes přesně reagovat. Na závěr ukázek mají pro mládež připravené skutečné zadržení pachatele při trestné činnosti. Figurant má na sobě ochranný oblek, padnou i nějaké výstřely. Poté, co je zadržen, se znovu pokusí o útěk. Pro diváky je to docela působivé. A hlavně poučné, protože vidí, že městská policie slouží k ochraně klidu a pořádku.

„Při jedné ukázce v mateřské škole došlo ke kuriózní situaci, jejíž aktér si způsobil nečekané problémy. Strážníci předváděli dětem běžný výcvik, přitom přinášeli z auta, které nestálo nijak daleko, různé pomůcky. Auto měli stále na dohled. Kolemjdoucího neznámého pána napadl malý kanadský žertík. Vlezl si do auta a dělal, že s ním chce odjet. Jenže pes, který ho sledoval, to pochopil jako ohrožení svého majetku, bleskově se přihnal k autu a kdyby pán nestihl zabouchnout dveře, pes by ho určitě vytáhl a zajistil. Jako žertík to určitě nevyhodnotil. Pán se potom dlouho omlouval a je hodně pravděpodobné, že už tak bláznivý nápad nedostane,“ popsal jednu z příhod se psy ředitel policie.

„Důležitou součástí práce a výcviku policejních psů je aktivní účast na celonárodních soutěžích,“ popisuje další ak-

tivity čtyřnohých pomocníků Miloslav Skřebský. „Městská policie Kroměříž získala za uplynulou dobu dobré jméno na různých kynologických soutěžích, kterých se účastní psi se speciálním policejním výcvikem. Výčet diplomů a pohárů, které si za své vynikající výkony přivážejí z celorepublikových olympiád, hovoří za vše. Čerstvé je prestižní ocenění - II. cena z obranářské soutěže v Ostravě. Jednotlivé disciplíny jsou fyzicky velmi náročné a po dvou dnech se psovodi i psi vracejí zcela vyčerpaní.“

Je povinností útvaru městské policie zařadit ke své práci psy? „Jednoznačně to není nařízené, ale k činnosti ve větším městě, kde se pořádají velká shromáždění nebo jsou v okolí chatové oblasti, je pomoc policejních psů zcela nezbytná. Nezastupitelná pomoc našich psů se nám už mnohokrát osvědčila,“ uzavřel ředitel Městské policie v Kroměříži Miloslav Skřebský.

M. Karásek

Strážník městské policie a psovod Marian Šíma vypouští psa Alfa k zadržení pachatele.
Foto: -kam-

Radnice přispěla nemocnici na zakoupení nových přístrojů

ho přístroje, na jehož pořízení významným podílem přispěla i kroměřížská radnice, očekává především zkvalitnění péče o pacienta.

„Jsem velmi rád, že dochází k další obměně přístrojového vybavení v našem oddělení. Když jsme nový přístroj Protheus vybírali, vzali jsme si inspiraci ve Fakultní nemocnici Olomouc, kde již mají dva a jsou s nimi velmi spokojeni,“ poznamenal primář oddělení radiodiagnostiky Ladislav Hronec. Podle něj bude nový přístroj umístěn na nejvíce zatíženém pracovišti, kterým ročně projde asi 25 tisíc lidí. „Co do počtu je to prakticky celé město Kroměříž. Je jasné, že zde pracující přístroj musí být kvalitní a velmi spolehlivý,“ dodal primář.

Provoz nového rentgenového přístroje byl v úterý 7. listopadu slavnostně zahájen v oddělení radiodiagnostiky Nemocnice v Kroměříži. Nová moderní technika nahradí tu stávající, která nemocnici sloužila již více než dvě desetiletí, ovšem nevyhovovala již nárokům kladeným na dnešní péči. Nemocnice od nové-

Kroměřížská radnice na pořízení rentgenu přispěla částkou přesahující šest set tisíc korun. Vedle tohoto zařízení však město Kroměříž nemocnici poskytlo finance i na zakoupení několika dalších moderních přístrojů v celkové hodnotě přes dva a půl milionu korun.

-pz-

Tělocvična v novém

Díky dotaci od Zlínského kraje ve výši 150 000 Kč se podařilo v říjnu letošního roku dokončit výměnu původních netěsných cypylitových stěn v tělocvičně ZŠ, Kroměříž, U Sýpek 1462 za polykarbonátové desky s opálovou úpravou, které mají lepší tepelně izolační vlastnosti. Větrání tělocvičny je zajištěno stávajícími i novými plastovými okny s ovládáním a také novými ventilátory. Tělocvična již od začátku října plně slouží žákům základní školy. Celkové náklady na tuto akci byly ve výši 245 360 Kč. Zřizovatel školy, město Kroměříž, se podílel na celkových nákladech částkou 95 360 Kč.

Ing. Karel Fleischmann,
vedoucí odboru školství, mládeže
a sportu

Výzdoba předznamenává přicházející Vánoce

Do Kroměříže pomalu ale jistě přichází zimní čas a s ním vánoční svátky i konec roku. Přesvědčují nás o tom výklady obchodů a masivní nabídka supermarketů. Blyškají se vánoční ozdoby v módním barevném ladění, všude zní neodbytné vánoční koledy a v ulicích města se instaluje specifická výzdoba. Instalace byla ukončena koncem listopadu. Spolu s rozsvícením vánočního stromu na Velkém náměstí 30. listopadu v 16 hodin bude uvedena do provozu.

Podle Lea Berky, ředitele Kroměřížských technických služeb, které každoročně před koncem roku ulice měs-

ta zkrášlují, bude letošní vánoční výzdoba na úrovni minulých let. „Počet světelných prvků v Kroměříži rozšiřovat nebudeme. Počítáme se stejným rozsahem i umístěním jako v loňském roce. I tak je podle mého mínění vánoční výzdoba v našem městě v porovnání s jinými na slušné úrovni,“ poznamenal ředitel Berka.

Kromě mimořádného osvětlení se připravuje i vánoční strom. „Strom byl vybrán už v předstihu. Jedná se o smrk, který roste na veřejném prostranství na návsi v místní části Trávník,“ upřesnil Lambert Hanzal, vedoucí odboru služeb kroměřížské radnice. **-kam-**

Školáky od sázení stromků neodradilo ani zimní počasí

Přestože pátek 3. listopadu do Kroměříže přinesl první příznaky zimy, žáky ze sedmých a osmých tříd Základní školy Slovan pod vedením učitele Lehkoživa ani toto počasí neodradilo od plánovaného záměru vysadit ve městě mladé stromky. I když se již teplota pohybovala kolem bodu mrazu, školáci v ulicích Máchova a Páleníčkova zasadili třináct hlohů (*Crateagus leavigata*). „Jednalo se o náhradu stromků, které nepřežily loňskou krutou zimu a také letošní vedra,“ vysvětlil Martin Posolda z odboru služeb kroměřížské radnice. Podle něj šla mladým práce pěkně od ruky a zaslouží si poděkování. **-pz-**

**MĚSTO
STROMŮ
KROMĚŘIŽ**
říjen 2006 - říjen 2007

Prosinec – měsíc jedle

„Vyrůstla stíhlá jedlička, tam mezi modříny, zelená byla celičká od jara do zimy“. Slova známé písničky z ještě známější filmové pohádky mnohé o jedli

napovídají. Vždy zelený jehličnan patří do rodu jedle (*Abies*) z čeledi borovicovitých (*Pinaceae*) a zahrnuje přes 40 druhů stromů a keřů rostoucích v místním pásmu severní polokoule.

Tento důležitý lesní strom tvoří společně s bukem, borovicí a smrkem často porosty v nadmořských výškách mezi 400 až 900 metry. Vzhledově, vegetačními nároky i pásmem rozšíření je jedle blízká smrku, má ale hlubší kořeny, proto nepodléhá tak často polomům jako smrkové porosty. Oproti smrku má však obrovskou nevýhodu, není tak odolná vůči emisím. Na úrodné půdě s dostatkem vlhkosti a v příznivých podmínkách dorůstá výšky 60 metrů v dokonale kuželovitém tvaru s průměrem kmene přes jeden metr. Jedle je dlouhověká dřevina, může se dožít až 500 let. U nás je nejrozšířenějším zástupcem tohoto rodu jedle bělokora (*Abies alba*).

Jedlové dřevo je žlutobílé, někdy s odstínem růžovým či do šeda. Využití je pro jeho kvalitu všestranné a obdobné jako u smrkového dřeva. Je mimořádně cenné ve stavebnictví, pro tesařské a řezbářské práce. Nepostradatelné je i při výrobě hudebních nástrojů. Jedlový olej podporuje antibakteriální, antivirovou léčbu, má antiseptický účinek. Doporučuje se při revmatismu, zmírňuje zánětlivé stavy, zvyšuje odolnost organismu, zlepšuje metabolismus a celkový zdravotní stav.

Tento krásný jehličnan sehrál v evropské kultuře a mytologii významnou úlohu. Pro Řeky je jedle, které se dobře daří při pobřeží, spojena s Poseidonem, bohem moří a zemětřesení. Jedlové dřevo se používalo na výrobu vesel a částí lodí, tyto lodě pak mohly počítat nejen s Poseidonovou náklonností, ale i s jeho ochranou. Jedle vytrženy i s kořeny byly zbraněmi Kentaurů – bohů, jež byli z poloviny muži a z poloviny koně. Ve starověkém Řecku byla jedle zasvěcena Artemidě, bohyni Měsíce, přírody a plodnosti, která zároveň vládla i nad porody. Když Adónise zranil divočák, kterého na něj seslal Zeus, proměnila jej bohyně Kybela z lásky v jedli. Pod jedlí se narodil egyptský bůh vegetace Usire, stejně jako trácko-řecký bůh vegetace, vína a plodnosti Dionýsos. Keltové uctívající přírodní síly, hledající své bohy v přírodních objektech a jevech zasvětili jedli bohyni, buď jako Matce, nebo jako patronce porodu. Kadidlo s jedlí prý přinášelo ženám po porodu požehnání, sílu a obnovu. Pro keltské obřady byla jedle nezbytným pomocníkem. V ženských rituálech se využívalo z výše uvedených důvodů jedlové dřevo a jedlové jehličí. Na Orknejských byli po porodu matka i novorozenec očistěni hořící jedlovou pochodní, kterou byl udělán tříkrát posvátný kruh kolem jejich

postele. Podle starého pohanského zvyku se v době zimního slunovratu rodí pod jedlí dítě – syn v podobě Slunce, který způsobí, že po dlouhém a tmavém zimním období světlo začíná nabývat na síle. Tento fakt měl možná i příčinu v chování jedlových šišek, které se snadno přizpůsobují počasí. Otvírají se, když je hezky a slunečno, a zavírají se, když je zataženo a schyluje se k dešti. Pro nás Čechy, stejně jako pro ostatní Evropany, je jedle strom nejčastěji využívaný jako vánoční stromček. Jedlí ve snu viděti značí stárou radost a štěstí.

REALIZOVÁNO V RÁMCI PROJEKTU MĚSTO STROMŮ

**NADACE
PARTNERSTVÍ
strom života**

SKANSKA
Stavíme na Zemi

Strakonice

Kroměříž

Hlavní příčinou ústupu jedle je převažující smrkové hospodářství a její malá odolnost vůči emisní zátěži prostředí. Naštěstí se oba trendy zpomalují a jedle se postupně vrací do svých původních stanovišť. Věříme, že se s touto dřevinou budeme při svých toulkách naší vlasti setkávat více a častěji.

Nejvyšší světové exempláře jedlí:

Na severozápadě Spojených států amerických, a to v oblastech Přímořských vrchů a pohoří Sierra Nevada, bychom našli největší zástupce této dřeviny. Jedle vznešená (*Abies procera*) rostoucí v Kolumbijském národním parku dosahuje výšky 85 metrů a s obvodem kmene 860 cm má průměr koruny 14 metrů.

Nejvyšší česká jedle: Nejvyšší český zástupce tohoto rodu je Vopařilova (též zvaná Kadidlova) jedle u Poličky. Tato jedle bělokorá má výšku 43 metrů, obvod

kmene 442 cm, stáří 400 let, 24,44 m³ dřeva a její kmen objeví šest dětí.

Památné jedle na Kroměřížsku:

Rajnochovice - jedle bělokorá u cesty z Tesáku do Rajnochovic, poblíž Theodorova pramene, stáří cca 180 let, obvod kmene 336 cm, výška 45 m. Rusava - jedle pod Bukovinou na úpatí svahu u lesní cesty 410 m západně od vrcholu Skalný, stáří min. 100 let, obvod kmene 230 cm, krajinná dominanta.

Soutěžní otázka: Vyjmenujte alespoň jednu obec okresu Kroměříž, která má svůj název odvozen od stromu. Vylosovaný výherce obdrží věcné ceny.

Vítězem soutěže z minulého vydání s odpovědí Na Lindovce, Broskvoř, Za Zámeckou zahradou, Jabloňová, Květná, Lesní, Meruňková, Orechová, Ovocná, Sadová, Ovocná, Švestková, Zahradní ... se stala Božena Karbanová z Kroměříže. Výherkyni blahopřejeme.

Kdo zachytí krásu stromů?

Město Kroměříž a Dům kultury Kroměříž vyhlásují v rámci projektu Město stromů Kroměříž fotografickou soutěž na téma STROMY JSOU NAŠÍ PŘÁTELE.

Fotografická soutěž je určena žákům základních škol, středních škol a dospělé veřejnosti.

Kategorie: I. kategorie - žáci do 15 let, II. kategorie - mládež od 15 do 18 let, III. kategorie - nad 18 let.

Do soutěže se přijímají fotografie černobílé i barevné, které ukazují krásu našich stromů. Mohou to být skupiny stromů, jednotlivé stromy, detaily stromů i pařezů a nejsou vyloučeny snímky kombinované nebo i virtuální. Velikost fotografií nejméně

10x15 cm. Každý účastník může předložit nejvíce deset fotografií.

Příjem fotografií je od 3. do 10. září 2007.

Výstava fotografií bude 18. - 31. října 2007 v Domě kultury Kroměříž.

Na zadní straně každého snímku uveďte jméno, věk, adresu fotografujícího a název snímku. Fotografie nemohou být podlepeny.

Dobře zabalené fotografie zasílejte nebo přineste na programové oddělení Domu kultury v Kroměříži.

Kontakt a případné informace telefon: 573 341 400 e-mail: dk.program@tiscali.cz

Dům kultury Kroměříž, programové oddělení.

PARTNEŘI

spol. s r.o.,

V Hradisku mají knihovnu v novém

Místostarostka MUDr. Olga Sehnalová, MBA, a ředitelka Knihovny Kroměřížska PhDr. Šárka Kašpárková si ve středu 8. listopadu prohlédly rekonstruované prostory místní knihovny v Hradisku, které jsou připraveny poskytnout čtenářům své služby.

Foto: -kam-

Víceúčelová budova, která slouží osadnímu výboru v Hradisku, byla Správou majetku města Kroměříže nákladně rekonstruována. Modernizaci prošel i sál místní knihovny, který je pracovištěm Knihovny Kroměřížska. „Dodali jsme sem na 2000 knih,“ uvedla ředitelka Knihovny Kroměřížska PhDr. Šárka Kašpárková. „Oproti někdejší jsme současnou nabídku výrazně aktualizovali. Všechny výtisky jsou evidovány v centrálním počítačovém katalogu, takže ten, kdo má přístup na internetovou síť, si může knihu vyhledat, případně rezervovat.“

Knihovnicí v Hradisku bude opět Jana Tušková. Tuto práci vykonává obětavě a spolehlivě už řadu let. „Za-

tím nám technické možnosti nedovolují vybavit knihovnu veřejně přístupným vysokorychlostním internetem, jak se to podařilo v jiných místních částech. Ale snažíme se, aby tu byl uveden do provozu v příštím roce,“ vysvětlila ředitelka Kašpárková přítomnost prázdného počítačového stolku. „Veřejně přístupný internet evidentně zvýší návštěvnost knihovny, což je jenom prospěšné,“ dodala.

Nová knihovna bude v rámci svých možností poskytovat čtenářům všechny služby, které nabízí Knihovna Kroměřížska. Novinkou je celoroční zápisné 20 korun.

M. Karásek

Otevírací doba v pobočkách Knihovny Kroměřížska a v místních částech

Barbořina, městská pobočka

Lutopecká 1422, Kroměříž
bezbariérový přístup
otevírací doba
čtvrtek 9 - 10, 16 - 18 hodin

Bílany, tel: 573 330 744

veřejný internet
otevírací doba
středa 17 - 20 hodin
čtvrtek 17 - 20 hodin

Drahlov

bezbariérový přístup
otevírací doba
pátek 18 - 19.30 hodin

Dům s pečovatelskou službou,

městská pobočka
Nitranská ul., Kroměříž
bezbariérový přístup
otevírací doba
sudý čtvrtek 13 - 15 hodin

Hradisko

bezbariérový vstup
otevírací doba
čtvrtek 17 - 19 hodin

Oskol, městská pobočka

veřejný internet
Úprkova 3692, Kroměříž

tel: 573 337 096
otevírací doba
úterý a čtvrtek 13 - 17 hodin

Postoupky

veřejný internet
tel: 573 362 105
bezbariérový vstup
otevírací doba
pondělí 15 - 17 hodin
středa 15 - 17 hodin
pátek 16 - 18 hodin

Těšnovice

veřejný internet

tel: 573 345 424
otevírací doba
pondělí 17 - 19 hodin
středa 17 - 19 hodin
čtvrtek 17 - 19 hodin

Trávník

veřejný internet
tel: 573 333 224
bezbariérový vstup
otevírací doba
pondělí 18 - 20 hodin
středa 17 - 19 hodin

Dobrovolní hasiči pokřtili nový zásahový vůz

Kroměřížští dobrovolní hasiči mají k dispozici novou techniku. Jedná se o zásahový vůz Tatra 815 4x4 Terno, plně vybavený moderní hasičskou technikou, která dobrovolníkům bude pomáhat v jejich náročných pracích. Vůz, který místnímu Sboru dobrovolných hasičů zakoupila kroměřížská radnice, byl slavnostně představen veřejnosti v pondělí 20. listopadu. V tento den také byl oficiálně uveden do provozu slavnostním „pokřtěním“ starostou města Milošem Malým.

Nová technika dobrovolným hasičům znatelně zmodernizuje dosavadní výbavu. „V současné době máme k dispozici dopravní Avii s kompletním vybavením a cisternové vozidlo Škoda 706 RTHP. Nová Tatra bude skutečně velkou posilou,“ poznamenal velitel Sboru dobrovolných hasičů Kroměříž Zdeněk Janásek. Podle něj je nový vůz schopen pojmout 3500 litrů vody a je vybaven vysokotlakým zařízením pro rychlý zásah, přetlakovými dýchacími přístroji, vozovou radio-stanicí i ručními přenosnými vysílačkami, ale také například přetlakovou ventilací,

elektrocentrálou, osvětlovacím agregátem, plovoucím čerpadlem či motorovou pilou.

Nová Tatra 815 byla pořízena z rozpočtu kroměřížské radnice a také díky státní dotaci. „Celkem vůz přišel na 6 970 000 korun. Část již byla zaplacená a zbytek bude uhrazen ve třech ročních splátkách v následujících letech,“ uvedl Josef Koplík z radničního odboru rozvoje s tím, že dva miliony korun radnice získala ze státní dotace, zbývající částku pokryjí vlastní zdroje města.

-pz-

Vedle přehlídky se na Velkém náměstí uskutečnila i menší slavnost se křtem vozu za účasti starosty města, krajského ředitele hasičů a dalších významných hostů.

Foto: -kam-

NABÍDKA KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH PROGRAMŮ V KROMĚŘÍŽI

KONCERTY

- 12. prosince v 19 h - **Adventní koncert v Miličově sboru.** Hraje Žestový kvintet studentů Evangelické akademie a Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž, na varhany hraje Ingrid Silná. Miličův sbor Kroměříž.
- Středa 13. prosince v 19.30 h - **Folkové Vánoce - Wabi Daněk & Miloš Dvořáček - 35 let na cestě - on the Road.** Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.
- Úterý 19. prosince v 19.30 h - **Předvánoční koncert.** Sólisté, sbor a orchestr Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž, sbormistryně Lenka Polášková. Dirigent Viktor Kozánek. Kostel bl. Panny Marie.
- Pondělí 25. prosince v 17 h - **Vánoční koncert - Česká mše vánoční J. J. Ryba.** Kostel bl. Panny Marie.
- Úterý 26. prosince v 16 h - **Tradiční Vánoční koncert Moravských madrigalistů.** Program: Charles Gounod, Adam Václav Michna z Otradovic. Účinkují Moravští madrigalisté, Graffovo kvarteto, dirigent Radek Dočkal. Kostel bl. Panny Marie. Vstupné dobrovolné.

JAZZ CLUB KROMĚŘÍŽ

Navštivte nové www stránky: www.jazzkm.blog.cz

- Neděle 3. prosince v 18.30 h - **Mikulášský koncert** - přední vokální sbor **Gospel Time Praha.** Restaurace Oskol Kroměříž.
- Čtvrtek 14. prosince v 17 h - Hudební vizitka Jazz Clubu na vernisáži členky SPVUK Emilie Rudolfové. Kavárna Slavia Kroměříž.
- Neděle 17. prosince v 18.30 h - **Vánoční besedování s country.** Scéna Zlínského kraje. Restaurace Oskol Kroměříž.
- Úterý 26. prosince v 18.30 h - **Na Štěpána...** Tradiční * Folklor * Hosté z celého světa. Restaurace Oskol Kroměříž.
- Neděle 31. prosince v 18.30 h - **Klubový Silvestr 2006.** Na zdraví. Ať se vám daří v novém roce 2007! Restaurace Oskol Kroměříž.
- **Přejeme vám štědrú nadílku a hudební kouzlo Vánoc * JAZZ CLUB KM ***

HUDEBNÍ AKADEMIE

- Středa 13. prosince v 16.30 h - Vincenzo Bellini: **Piráť.** Montserrat Caballé, Bernabé Martí. Poslechový pořad. Konferenční sál Knihovny Kroměřížska.

PŘEDNÁŠKY

- Čtvrtek 7. prosince v 15 h - **Kroměříž Město stromů** - beseda se spisovatelkou **Maríí Hruškovou,**

autorkou knih o památných stromech. Přednáškový sál Knihovny Kroměřížska.

- Sobota 16. prosince v 9 h - **Duchovní univerzita BYTÍ** vás zve na filozofické zamyšlení **Tomáše Pfeiffera** nad dotazy posluchačů v rámci cyklu „Tvore lidského stupně, staň se člověkem“. Jde o biotroniku, což je vedle léčby i lidským hledáním nejen životní filozofie, ale i zcela prozaických otázek běžného života. Přednáškový sál Muzea Kroměřížska.

VÝSTAVY

- **Památník Maxe Švabinského** - přehlídka všech období a technik tvorby kroměřížského rodáka. Muzeum Kroměřížska.
- **Příroda a člověk** - Fauna, flóra a archeologické nálezy z regionu - například keltské osídlení Hostýna a stopy Slovanů. Muzeum Kroměřížska.
- **Pocťa těm, kteří vzdorovali.** Výstava o zločinech komunismu poukazuje na nesmírnou krutost komunistického systému. Zločiny jsou dokumentovány na 17 velkoplošných panelech. Připravila Konfederace politických vězňů, pobočka Kroměříž a Muzeum Kroměřížska. Výstava potrvá do 31. prosince. Muzeum Kroměřížska.
- Úterý 5. prosince v 17 h - **Vánoční výstava autorských betlémů a prodej novoročenek jako nevědního dárku.** Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. Výstava potrvá do 22. prosince. Galerie ARTIZONA, Klub Velehradská Kroměříž.
- Pondělí 18. prosince - **Kroměříž Město stromů - Stromy a mystika** - zahájení výstavy v Knihovně Kroměřížska.
- **Labyrint** - prožitkový program, zabývající se stereotypním myšlením, předsudky a diskriminací, jež jsou vyvolány odlišnostmi rasovými, sociálními a kulturními. Expozice potrvá do konce února 2007. Muzeum Kroměřížska.
- Čtvrtek 14. prosince v 17 h - **Emilie Rudolfová - ZNAKY.** Výstava nové kolekce obrazů. Potrvá do konce roku 2006. Vernisáž výstavy se koná v 17 h v kavárně Slavia v Kroměříži.

DIVADLO

- Sobota 2. prosince v 17 h - Oskar Wilde: **Jak je důležité mít Filipa - v podání Vídeňské omladiny.** Sokolský dům, tř. 1. máje. Vstupné 60 Kč.
- Pondělí 4. prosince v 19.30 h - **Na tý louce zelený** - lidová opereta Járy Beneše, uvádí Hudební divadlo v Karlině. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.
- Neděle 10. prosince ve 14.30 h - **Kůzlátka a vlk.** Pohádku pro děti uvádí Divadlo Špílberg Brno. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.

● Čtvrtek 28. prosince v 10 h - **O krtečkovi** - vánoční pohádka pro děti uvádí Divadlo GENUS Brno. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.

ZÁBAVA

● Pondělí 4. prosince od 14 h - **Předvánoční nadělování s Mikulášem**. Hra a soutěže pro všechny děti. Dětské oddělení Knihovny Kroměřížska.

● Středa 6. prosince v 17 h - **Taneční podvečer - mikulášský čaj o páté**. Pro příznivce dobré hudby a zábavy hraje oblíbené melodie k tanci i poslechu S BAND Kroměříž. Klub Velehradská Kroměříž.

● Čtvrtek 7. prosince v 16 h - **Mikulášská besídka**. Sokolský dům, tř. 1. máje, Kroměříž.

● Sobota 9. prosince ve 20 h - **Mikulášská oldies - melodie, které nestárnou**. K tanci i poslechu hraje skupina TRIP. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.

● Úterý 12. prosince od 14 h - **Vánoce na zámku** - ukázky lidových řemesel, vánoční jarmark, zdobení vánočních stromů, doprovodný kulturní program. Nádvorí Arcibiskupského zámku v Kroměříži.

● Pátek 15. prosince od 20 h - **Country večer se skupinou BONANZA**. Pizzerie Na Jízdárně, Štěchovice 1352, Kroměříž.

● Úterý 26. prosince od 20 h - **Štěpánský country večer se skupinou BONANZA**. Pizzerie Na Jízdárně, Štěchovice 1352, Kroměříž.

● Neděle 31. prosince od 19 h - **Silvestr na Jízdárně**. Hraje DJ Pavel Dvořáček 80. léta. Večeře, ohňostroj. Cena 400 Kč. Pizzerie Na Jízdárně, Štěchovice 1352, Kroměříž.

SVČ ŠIPKA

SVČ ŠIPKA: Úprkova 3268, Kroměříž, tel. 573 339 054, www.svcsipka.cz

● V průběhu prosince - **Výstava pemíkových chaloupek** ve vestibulu SVČ. Exponáty dodejte do 10. prosince.

● Sobota 2. prosince od 17 h - **Tajemná cesta** - Květná zahrada. Soutěžní hra pro děti.

● Pondělí 4. prosince od 15.30 h - **Mikuláš na Šipce** - sál SVČ. Označené balíčky pro děti odevzdejte v kanceláři SVČ.

● Úterý 26. prosince od 14 h - **Vánoční turnaj ve stolním tenisu** - sál SVČ.

● Denně od 8 do 12 h - **Internet pro veřejnost zdarma**.

MC KLUBÍČKO

Areál MŠ Kollárova ul. 3945 Kroměříž.
www.klubicko.webz.cz

● Úterý 5. prosince v 10 h - **Co přinese Mikuláš?** Navštíví nás Mikuláš s košem plným dobrot.

● Středa 6. prosince - **Těhotenské centrum s poradnou**.

● Čtvrtek 7. prosince - **Výtvarná dílna pro dospělé**. Různé techniky výroby vánočních doplňků.

● Pátek 8. prosince od 14 h - **Vánoce, Vánoce přicházejí...**

● Středa 13. prosince - **Těhotenské centrum s poradnou**.

● Čtvrtek 14. prosince - **Oslava 4. narozenin MC Klubíčko**.

● Každý čtvrtek od 15 h - pracují **Želvičky** - klub rodičů s dětmi jakéhokoliv věku, které mají zdravotní postižení jakéhokoliv typu a stupně.

● Ve dnech 22. prosince až 2. ledna 2007 jsou v MC Klubíčko prázdniny.

KINO NADSKLEPI

● 30. listopadu - 3. prosince - **Stormbreaker** - dobrodružný film z produkce SRN/USA/Anglie. V 17 a 19.30 h.

● 4. - 6. prosince - **Asterix a Vikingové** - francouzsko - dánské animované dobrodružství. Jen v 17 h.

● 5. - 6. prosince - **Volver** - španělská komedie s Penélope Cruz. Jen v 19.30 h.

● 7. - 10. prosince - **Mravenčí polepšovna** - animovaný film USA, dabing. Jen v 17 h.

● 11. - 13. prosince - **V tomto domě straší** - animovaný film USA, dabing. Jen v 17 h.

● 7. - 13. prosince - **Casino Royale** - akční film USA. Jen v 19.30 h.

● 14. - 20. prosince - **Ro(c)k podvratáků** - česká komedie. V 17 a 19.30 h.

● 21. - 27. prosince - **Happy Heet** - animovaný film USA, dabing. Jen v 17 h.

● 21. - 23. prosince - **Rytíři nebes** - válečný film USA/Francie. Jen v 19.30 h.

● 24. prosince - **kino nehraje**

● 25. - 27. prosince - **Zajatci mlhy** - ruské válečné drama. Jen v 19.30 h.

● 28. prosince - 3. ledna - **Spláchnutej** - animovaná komedie USA, dabing. Jen v 17 h.

● 28. prosince - 3. ledna - **Potomci lidí** - sci-fi horor Velká Británie. Jen v 19.30 h.

● 31. prosince - **kino nehraje**

DĚTSKÉ FILMY

● 16. prosince - **Babička vypráví pohádku** - pásmo animovaných pohádek.

Představení začíná v 15.15 h.

VEČERY NÁROČNÉHO DIVÁKA

● 11. prosince - **Sklapni a zastřel mě** - česko-britská komedie. Představení začíná v 19.30 h.

Agentura KINOATHÉNY Kroměříž přeje všem příznivcům filmového umění veselé Vánoce a šťastný nový rok 2007.

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

Pravidelná setkávání každou středu v 17 h v 2. poschodí budovy bývalé Palackého školy, Tovačovského ul.

- 6. prosince - **Zahrady Anglie** - video ing. J. Čermák
- 13. prosince - **Orlické hory** - foto dr. Voňka.

V sobotu 9. prosince bude na ukončenou turistického roku zorganizován autobusový zájezd na Bunč a Kamínku. Pestrý program i občerstvení - vše zajištěno.

JASPIS - KLUB MLADÝCH

Moravcov 430/16, tel. 775 946 675 Setkání v pondělí v 16 až 19 h; úterý v 14 až 16 h (pro 11 - 14 let), v 16 - 19 h (pro 14 - 18 let); ve středu a čtvrtek v 14 až 17 h. www.volny.cz/jaspis.klub

- Středa 6. prosince - **Palačinková párty**
 - Středa 13. prosince - **Co dělat, když...** jak ven z různých situací
 - Středa 20. prosince - **Vánoční párty**
- Klub JASPIS bude od 21. prosince 2006 do 3. ledna 2007 zavřen. Pro návštěvníky se otevře opět ve čtvrtek 4. ledna 2007.

Adventní pobožnosti

Adventní pobožnosti se konají v Milíčově sboru v Kroměříži ve středu 6., 13. a 20. prosince vždy v 17 hodin.

Dům kultury Kroměříž

Informace, přihlášky a předprodej vstupenek: Dům kultury, Tovačovského 2828, Kroměříž. Tel.: 573 337 422, 573 341 400, e-mail: dk.program@tiscali.cz

Předprodej vstupenek: Pondělí 10 - 16 hodin, úterý 12 - 16 hodin, středa 10 - 17 hodin, čtvrtek 12 - 16 hodin, pátek 12 - 15 hodin.

Magdalena Reifová a František: Františkovo čarování s Majdou

Agentura Pragokonzert připravila pro děti z Kroměříže a okolí premiéru nového vystoupení Magdaleny Reifové s pořadem „FRANTIŠKOVO ČAROVÁNÍ S MAJDOU“. Oba protagonisty děti znají z televizní Kouzelné školky a jak již název představení napovídá, budou mít možnost vidět Majdu s Františkem „naživo“, mimo televizní obrazovku. Vystoupení je připraveno na sobotu 16. prosince v 10 hodin v kině Nadsklepi v Kroměříži.

Představení „Františkovo čarování s Ma-

**Klub UNESCO Kroměříž
vzpomene na čestnou členku
Jaroslavu Moserovou**

Klub UNESCO Kroměříž, Švabinského kruh přátel výtvarného umění a Knihovna Kroměřížska si vás dovolují pozvat na předvánoční vzpomínkový večer spojený se zahájením výstavy akvarelů **JAROSLAVY MOSEROVÉ - OBRAZKY Z CEST** ve středu 6. prosince v 16.30 hodin v Knihovně Kroměřížska.

Úvodní slovo k výstavě přednese Mgr. Marie Zajíčková. Po vernisáži výstavy bude následovat klubový večer v přednáškovém sále Knihovny Kroměřížska, ve kterém na Jaroslavu Moserovou, čestnou členku Klubu UNESCO Kroměříž, bude vzpomínat doc. Jiřina Šíková a další. Součástí večera bude i četba z knihy Jaroslavy Moserové „Na koho se nezapomíná“ v přednesu Svatavy Mášové a Michaely Akubžanové.

Výstava potrvá do 30. prosince 2006, otevřeno bude podle otvírací doby Knihovny Kroměřížska. www.knihkm.cz

XIII. seniorforum Kroměříž 2006

XIII. seniorforum Kroměříž - Memoriál MUDr. Zdeňka Jaroše - Mezinárodní výběrová soutěž nekomerčních neprofesionálních filmů a videoprogramů autorů nad 58 let - bez tematického omezení se koná od 1. do 3. prosince v sále přístavby Domu kultury v Kroměříži.

Kde chybí stromy?

Město Kroměříž a Knihovna Kroměřížska zvou na besedu „Kde chybí stromy?“, která se koná ve středu 29. listopadu v 16.30 h v konferenčním sále Knihovny Kroměřížska.

Studentská konference řešila problémy zdravé výživy

Foto: -kam-

Součástí dlouholetého projektu uplatňování zdravého životního stylu ve Střední zdravotnické škole Kroměříž byla studentská konference o zdravé výživě, zaměřená na problém proč zdravě jíst. V aule SZŠ se pořádala 31. října. Především mladému publiku nabídla, jak lze na odborné téma pohlížet z jiných úhlů.

Nedostatek pohybu a nadbytečný příjem potravy, které provázejí současný život většiny populace, vedou k nadváze a obezitě. Energetický příjem převažuje nad energetickým výdejem. Nadváha i nedostatek pohybu jsou rizikem vzniku mnoha závažných onemocnění (srdečně - cévní nemoci, nemoci pohybového ústrojí, cukrovka 2. typu a další nemoci metabolismu, některé druhy nádorů a jiné).

Státní zdravotní ústav proto v roce 2006 vyhlásil kampaň „Přijmi a vydej“. Jedná se o projekt podpory zdraví finančně zajištěný z Národního programu zdraví Ministerstva zdravotnictví ČR. V krajích byly spolupracovníky při realizaci kampaně zdravotní ústavy.

Podstatou kampaně je „soutěž“ zaměřená na orientační odhad vlastních zvyklostí v příjmu a výdeji energie. Cílem je přivést účastníky k zamyšlení nad tím, zda nejíme příliš a nepohybujeme se málo. Toto zamyšlení by mělo vést ke zlepšení životosprávy. Podstata kampaně může být inspirací pro osobní život každého z nás.

Na toto téma hovořila v úvodním referátu konference MUDr. Kateřina Janovská ze Zdravotního ústavu se sídlem ve Zlíně. Studenti SZŠ se už před časem zcela dobrovolně zapojili do kampaně „Přijmi a vydej“. Průběžně sledují a vyhodnocují příslušné údaje a vše zaznamenávají do statistických tabulek. Zatím se ukázalo, že z celkového počtu 167 sledovaných účastníků má 20 procent příjem vyšší než výdej, 45 procent výdej vyšší než příjem a 35 procent příjem stejný jako výdej. V pozorování usilovně pokračují. Ostatně o něčem svědčila i malá anketa, kdy se měli přihlásit ti, kteří pravidelně provozují nějaký sport nejméně 2 - 3 krát týdně. Zvedl se jen hodně skromný počet rukou.

Přínosem byly i další přednášky, které se podrobněji zabývaly významem základních živin ve zdravé výživě, významem příjmu tekutin pro lidský organismus, vitamíny jako nezbytnou součástí stravy či problémem konzumace biopotravin a potravních doplňků.

Možná by bylo užitečné, kdyby si praktické rady z konference o projektu „Přijmi a vydej“ nenechávala Střední zdravotnická škola jen pro sebe, ale rozšířila je na další střední školy.

M. Karásek

Vychází unikátní publikace Kroměřížské veduty

Přibližně 5. prosince 2006 se objeví na našem knižním trhu pod názvem **Kroměřížské veduty** jedinečný soubor barevných a černobílých vyobrazení Kroměříže od 16. do 19. století. Soubor představuje výsledek několikaletého pátrání v archivech, muzeích, knihovnách a galeriích ve snaze shromáždit potřebné podklady k vydání tohoto kouzelného obrazového alba.

Veduta, kterou lze charakterizovat jako celkový panoramatický pohled na krajinu či město nebo jeho část, poskytuje nejen jedinečné informace o dřívě-

šivá místa, která nahlodal zub času. Současně se však podařilo zachovat dobovou atmosféru staré Kroměříže.

V souboru nalezneme jak nejstarší známý obraz našeho města přibližně z roku 1593, tak i několik neznámých vedut, které jsou otiskovány vůbec poprvé. Pozornost zaslouží například obrazové hodiny s kroměřížským Arcibiskupským zámkem, které jsou v uměleckých sbírkách hradu Český Šternberk.

Soubor 16 vedut vychází ve formátu A3 (420x297 mm) na volných listech v dokonalé kvalitě. Na titulní straně kartonového přebalu je barevný obraz *Pohled na Kroměříž z Květné zahrady* asi z roku 1850 kreslíře F. Kanitze, který litografoval F.X. Sandmann. Každý obraz je opatřen stručným popisem a na poslední straně přebalu jsou podrobnější údaje k jednotlivým obrazům. Kroměřížské veduty shromáždil a vydal Zdeněk Motalík jako poctu svému rodnému městu. Album je připraveno i k zarámování jednotlivých vedut jako stylová dekorace domova i kanceláře.

Publikaci Kroměřížské veduty můžete zakoupit buď v knihkupectví Kanzelsberger (Vodní 61, Kroměříž) za cenu 287 Kč, případně objednat

přímo u vydavatele na adrese: Ing. Zdeněk Motalík, Africká 11, 160 00 Praha 6, motalikz@quick.cz, tel: 737 337 996, www.moravus.cz Publikace může být zaslána poštou na dobírku ve tvrdé obálce.

ším vzhledu místa, ale je zároveň i velmi působivou dekorací historických i moderních interiérů. Teprve díky použití soudobých technologií bylo možné restaurovat na starých kroměřížských vedutách ta-ru-

Moje město - Kroměřížská čítanka

Koncem listopadu se objevila v prodeji nová regionální publikace s názvem *Moje město*. Podtitul Kroměřížská čítanka pak upřesňuje, že jde o soubor textů vztahujících se svým obsahem k městu Kroměříži. V chronologickém sledu přináší prozaické útvary různé délky a formy, publicistické texty, osobní vzpomínky, verše; práce vydané i ty, které zůstaly pouze v rukopisu. Čtenář se setká jak s popisem některých událostí, tak i s hluboce osobně prožitými okamžiky a nostalgicky zachycenými vzpomínkami. Forma čítanky odpovídá charakteru této antologie - umožňuje náhled na život obyvatel z různých hledisek, souvislostí i pocitů a je příležitostí opravdu se začít, zapře-

mýšlet nebo prolistovat, přeskocit nebo se vrátit k určitému autorovi či textu. Atmosféru Kroměříže evokují i fotografie spíše důvěrně známých míst než ustálené symboly s ní spjaté.

Jednotlivé ukázky jsou uvedeny stručnou charakteristikou autora a zaznamenáním jeho vazby ke Kroměříži, na konec každé ukázky je umístěna podrobná bibliografická citace.

Tento výbor sestavily Anežka Fialová a Markéta Mercová, autorem fotografií je Josef Šcotka. Knihu v rozsahu 192 stran vydalo Kroměřížské vydavatelství a jistě přispěje k obohacení předvánočního trhu.

Domovy Jaromíra Tomečka

Poezie je živou součástí každodenního života

Tuto myšlenku obhajuje a potvrzuje svým projektem Společnost poezie v Praze, která je každoročně vyhlásovatelem DNE POEZIE. Nejrůznější aktivity vyjadřující zájem o krásné slovo se letos konaly na padesáti místech v celé ČR v době od 9. do 23. listopadu. Hlavní motto programu letos znělo úvodními slovy české hymny „Kde domov můj?“.

V Kroměříži se právě před 100 lety narodil významný český spisovatel Jaromír Tomeček. Pro své působivé prózy byl často nazýván „básníkem přírody“. Považovali jsme tedy za samozřejmé věnovat DEN POEZIE právě tomuto zdejšímu rodáku. Pořadatelem vzpomínkové akce byl Švabinského kruh přátel výtvarného umění ve spolupráci s Knihovnou Kroměřížska a Klubem přátel poezie. Prostor k setkání všech zájemců z řad veřejnosti poskytlo Muzeum Kroměřížska. Pořad se konal pod záštitou města Kroměříže.

Prvním Tomečkovým domovem bylo právě město Kroměříž, jemuž věnoval půvabnou knížku Lásky. Měl zde řadu přátel a rád se sem vracel. Byl zde vždy srdečně vítán. Dlouholetá korespondence

s přáteli tuto skutečnost dokumentuje. V říjnu 1991 bylo Tomečkovi uděleno čestné občanství města.

Druhým domovem mu byla Podkarpatská Rus. Její divoká příroda i vztahy k tamním lidem byly náměty mnoha Tomečkových knih, jeho „lovů beze zbraní“, o nichž často vyprávěl mezi přáteli i v rozhlasovém a televizním vysílání.

Třetím domovem se stalo Tomečkovi Brno, kde v roce 1997 ukončil svou životní pouť. K Brnu ho poutalo přátelství s básníky z okruhu významného literárního časopisu Host do domu. Nacházel zálibení i v půvabné krajině v okolí Brna.

To vše se prolínalo v celovečerním komponovaném pořadu. V podání členů Klubu přátel poezie zazněly verše Jana Skácela a citace z díla Jar. Tomečka. Vzpomínky kroměřížských přátel přiblížily spisovatele jako velmi upřímného a srdečného člověka. K pořadu přispěl svým vyprávěním o setkání s Tomečkem i vzácný host – zlínský spisovatel Antonín Bajaja. Na závěr večera zhlédli početní účastníci dokumentární film Krajina mého srdce.

Svatava Mášová

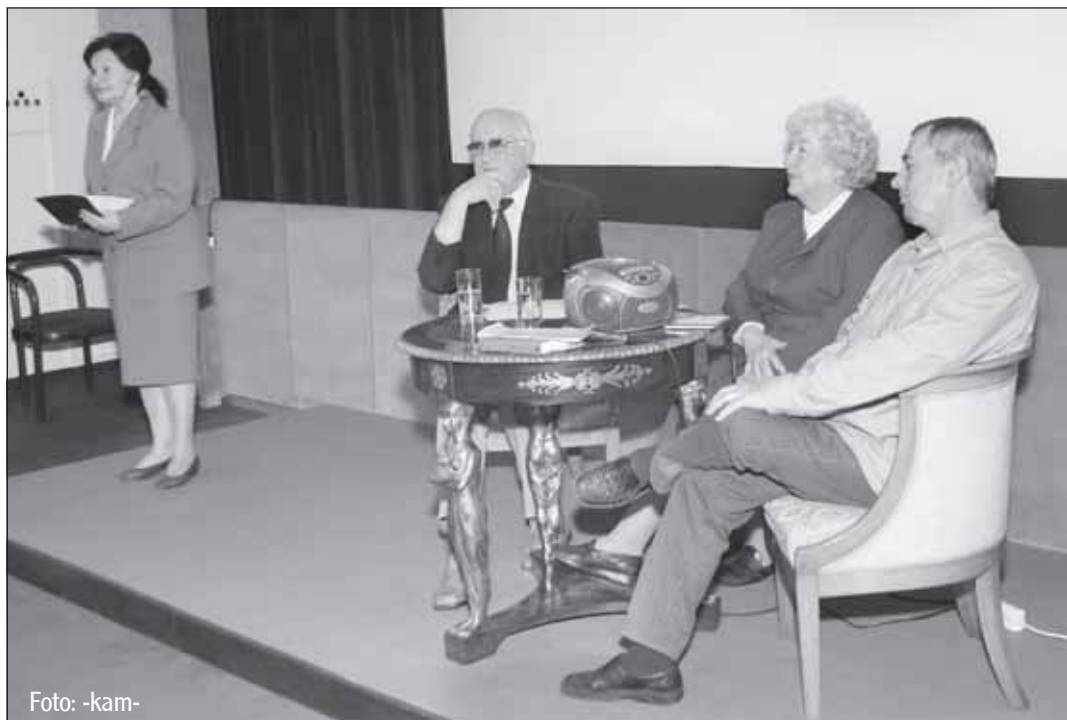

Foto: -kam-

„Být tebou, tak nevylezu z baráku!“

Tímto způsobem, ale i jinými nevybíravými výkřiky jsou častováni návštěvníci ojedinělé výstavy, kterou nabízí Muzeum Kroměřížska. Projekt Labyrint vytvořili před šesti lety ve Spojených státech amerických. Je to v podstatě prožitková expozice, která zejména dětem, ale i dospělým dá na vlastní kůži pocítit projevy rasové nesnášenlivosti a tvrdé ústrky a urážky bezdo-

movcům. Návštěvník se dostane do role nevidomého a prochází neznámým prostředím, usedne na vozíček a zkusí se obsloužit pohárem vody, náhle je malíčkový a všechny předměty kolem něho jsou obrovské a dále naopak enormně malé. Musí identifikovat, kdo na něho v telefonu hovoří, zda malá Vietnamka, Romka, bezdomovec, postižený chlapec nebo počítačový maniak. V naaranžovaném autobusu, kde si normálně usedne vedle neznámé osoby, se ozve výkřik: „Co čumíš? Smrdíš! Být tebou, tak nevylezu z baráku!“

Záměrem výstavy je v dílčích expozicích ukázat účastníkovi cestu k vnímání situace kolem sebe a jejímu správnému vyhodnocení. Podobně tak už antické labyrinty koncentrovaly duševní činnost a vedly člověka k usilovnému přemýšlení nad svou existencí.

Poprvé v České republice se projekt Labyrint představuje právě v Muzeu Kroměřížska. Na jeho přípravě a převedení do místních podmínek se podílela ředitelka Pedagogicko-psychologické poradny v Kroměříži Jaroslava Chudobová a Muzeum Kroměřížska. Projekt finančně podpořil i Zlínský kraj. **M. Karásek**

Rasistické nápisy, šikanování a urážlivé výkřiky doprovázejí návštěvníka expozice Labyrint v Muzeu Kroměřížska.

Foto: -kam-

Chorál Salve Regina zahájil oslavy

Závěrečný potlesk spokojeného publika byl současně uznáním umělecké a cílevědomé práce sbormistra Františka Macka, který oslavuje v těchto dnech životní jubileum, i koncertního umění jeho rodinných příslušníků.

Foto: -kam-

Pečlivě zvoleným repertoárem, jako například chorálem Salve Regina, Ave Maria, Svjatýj Bóže, Graduale, Óda na radost nebo Fantasia a fuga od J. S. Bacha, oslavil smíšený pěvecký sbor Arcibiskupského gymnázia Kroměříž AVE patnáct let, které uplynuly od jeho založení. Slavnostní koncert rovněž připomněl stejné jubileum znovuotevření Arcibiskupského gymnázia v roce 1991. Sbor v chrámu sv. Mořice 23. října dirigoval sbormistr, pedagog, varhaník, hudební skladatel a aranžér v jedné

osobě František Macek, který stál u jeho zrodu. Je autorem chrámové hudby, s níž soubor AVE sklízí významné úspěchy nejen doma, ale i v zahraničí.

Nádherné a křehké sborové zpěvy se střídaly s mohutnými až burácejícími varhanními chorály, jež umocněné gotickou klenbou chrámu jítily mysl posluchačů a odpoutávaly ji od pozemských problémů. Koncert sboru AVE byl důstojnou oslavou mladého jubilea.

-kam-

Svatopluk Karásek v Kroměříži

Pro někoho dobře známé, pro jiné docela neznámé skladby zazpíval s vlastním kytarovým doprovodem na koncertu v klubu Starý pivovar 13. října Svatoopluk Karásek, evangelický farář, písničkář a textař v jediné osobě. Nejčastějšími náměty jeho osobitých skladeb jsou biblické příběhy, v nichž je skryta touha po svobodě. Proto byly jeho texty v minulé komunistické éře mezi lidmi oblíbené, mnohé zlidověly, a proto byl jejich autor ve velké nenávisti vládnoucího režimu. Koncert se brzy změnil v přátelské posezení, kdy Svatoopluk Karásek vyměnil pódium za židli mezi posluchači. Svými pečlivě stylizovanými verši učí lidi přemýšlet jak o životě každého z nás, tak o jednání lidí v nejbližším okolí. Je pravda, že čas vymezený pro písničky Svāti Karáska, které zanechaly v publiku plno skvělých dojmů, až nečekaně rychle vypršel.

M. Karásek

Svatoopluk Karásek zanedlouho vyměnil koncertní pódium za židli mezi vděčnými a spolu s ním zpívajícími posluchači.

Foto: -kam-

Rekonstrukce vstupního prostoru balustrády u kostela Panny Marie v Kroměříži

Terasa s balustrádou, která je připojená k severní straně kostela Panny Marie, byla vystavěna roku 1919 a v 70. letech obnovována. Vzhledem k tomu, že kamenické a zděné prvky západní části balustrády vykazovaly trhliny, zděné pilíře byly poškozené až na cihelné zdivo, rovněž teraco bylo opadané, bylo nutno přistoupit k záchraně objektu.

Po předcházejících jednáních s odborníky a vyhotovení příslušných dokumentací byla zahájena obnova předmětného prostoru. Původní poškozené a rušivé teracové pilíře pod sochami byly vyměněny za nové pískovcové, byla rozebrána, zpevněna a zpět osazena balustráda ve vstupním prostoru. Při zpětném osazení soch sv. Václava, sv. Cyrila a Metoděje bylo provedeno jejich restaurátorské ošetření. Dále byla provedena revize a oprava odkanalizování dešťového svodu a současně vyspravení nutné části

navazující dlažby a části schodiště. V příštím roce bude nutno zahájit statické zajištění dalších zídek terasy a balustrády a dále bude pokračovat příslušné restaurování.

Obnovu balustrády provádí restaurátorská společnost Werkmann, restaurování a rekonstrukce kamených památek, Olomouc pod vedením Mgr. Ladislava Werkmanna. Financování balustrády bylo letos zajištěno ve výši 418 000 Kč z Programu regenerace Městské památkové rezervace a Městské památkové zóny, který je složen z finančních příspěvků MK ČR, města Kroměříže a ŘKF Panny Marie Kroměříž. Další část byla financována také z příspěvku Zlínského kraje spolu s podílem ŘKF Panny Marie Kroměříž, a to ve výši 52 000 Kč.

Vít Pořízek,

odborný duchovní asistent děkanátu Kroměříž

Sochy se vracejí na původní místo.

Foto: -kam-

Celorepublikový projekt prevence kriminality „Ajaxův zápisník“

Policejní pes Ajax procvičuje s dětmi pravidla bezpečného chování

Když se zeptáte kteréhokoliv dítěte z prvního stupně základní školy, kdo je to Ajax, téměř každé vám jistě odpoví: „No přece policejní pes.“ A tento pejsek Ajax, stejně jako v minulých letech, provází i v letošním školním roce v některých vyučovacích hodinách téměř dva tisíce školáků kroměřížského regionu.

„Ajaxův zápisník“ je celorepublikový projekt prevence kriminality. Má dva díly, které jsou postupně určeny pro žáky druhých a třetích tříd základních škol. Jde o pracovní sešity, jejichž obsahem jsou problematická témata, jako například dopravní výchova, šikana, vlastní bezpečnost, ale i drogy. Ajaxův zápisník dítě dostane na začátku školního roku z rukou uniformovaného policisty. V průběhu roku pak žáci společně s pejskem Ajaxem, policisty,

učiteli či rodiči jednotlivá témata probírají a nenásilnou, hravou formou tak získávají nové vědomosti.

Na území kroměřížského okresu jsou do projektu zapojeni žáci devadesáti šesti tříd ze třiceti základních škol a přímo ve městě Kroměříži i děti ze školy praktické. Policisté navštívili od září postupně jednotlivé školy. Pro druháky pořádali hodinou besedu na téma „Policie - náš kamarád“, pro třetáky pak „Chodec - cyklista“. K tématu měli vždy připravenou náplň hodiny plnou poučení i her. Snažili se, aby forma podání byla co nejpřístupnější dětem. Na konci hodiny policisté dětem předali samotné zápisníky vždy s upozorněním, že policista je kamarád, na kterého se v případě potřeby mohou vždy obrátit a požádat o radu či pomoc.

Kpt. Mgr. Luděk Remeš, prap. Blanka Králová

MÁ TO SMYSL. TŘÍDĚTE ODPAD

Vy se ptáte, my odpovídáme

Je třeba odstranit z PET láhve víčko a etiketu?

Nikoliv. PET láhve můžete do kontejneru vhadzovat s etiketou i víčkem. Obojí bude při dalším zpracování odstraněno. Rádi bychom ale upozornili, abyste PET láhve vždy sešlápli! Jinak jsou objemné, čímž zdražují přepravu i následnou recyklaci.

Musíme kelímky od jogurtů, másla a jiných potravin před vhozením do kontejneru důkladně vymýt?

Drobné znečištění obalů nevádí. Stačí kelímek vyskrábat. Zbytek nečistot bude odstraněn při dalším zpracování.

Vadí kancelářské svorky na časopisech a jiných dokumentech?

Kdepak! Svorky není třeba odstraňovat. Při zpracování se takzvaným rozvlákněním odloučí. Z papíru se stane hladká kaše a svorky i sponky klesnou ke dnu, odkud jsou vybírány magnetickou separací.

Lze odložit PVC do žlutého kontejneru na plasty?

PVC do kontejneru na tříděný odpad nepatří! Komplikuje následné zpracování směsných plastů a ener-

getické využití. Navíc PVC obsahuje chlor, který při zahřátí může uvolňovat nebezpečné zplodiny.

Patří do tříděného odpadu plastové obaly od kosmetických přípravků, které často obsahují chemikálie?

Ano. Zbytky tekutých mýdel, gelů, šamponů a krémů z obalů důkladně vylijte. Nádobky budou dočištěny při dalším zpracování.

Některé dopisní obálky mají fóliové okénko. Je třeba ho odstraňovat?

Do modrého kontejneru na papír můžete vhadzovat obálky celé. Zpracovatelé mají zařízení, která si s fóliovými okénky poradí za vás.

A co se skartovaným papírem?

Není-li mokrá, mastná nebo jinak znečištěná, k další recyklaci je vhodný.

Vadí u nápojového kartónu umělohmotný uzávěr?

Nevádí. Pokud se ve vašem bydlíšti nápojové kartony sbírají, pouze je vypláchněte vodou, stlačte a s víčkem odhodte do kontejneru nebo oranžového pytle, který je pro tento odpad určen.

Více informací na www.jaktridit.cz

Něco o kašně na Velkém náměstí

Je každému známo, jak palčivou je pro každou obec otázka zásobování vodou vůbec a pitnou vodou zvlášť. Nedostatkem vody a jmenovitě pitné trpí mnohdy i nepatrná vsíka a u měst statisícových stává se pitná voda záležitostí přímo životní.

O Kroměříž se starali v tom ohledu opravdu otcovsky také jeho bývalí pánové, totiž biskupové, kteří městu dodávali jak užitkovou vodu, tak i pitnou vodu. Užitková voda byla a je vedena do kašny na náměstí, pitný zdroj opatřil kardinál Max Josef a věnoval ho, jak stojí na nápisu, svému milému chráněnci, městu Kroměříži. Většina obyvatel města ví, jak velkou cenu měly obě tyto kašny, dokud nebylo vodovodu a konečně i nyní, když pro sucho vodovod nestačí, je „Maxl“, jak se říká, jediným útočištěm těch, kdo žízní po vodě.

Který biskup zařídil kašnu na náměstí, to nevím. Stalo se tak asi hodně dávno; dnes chci pouze povědět, kdy byla stará kašna nahrazena novou, jež pak zůstala v podstatné části dodnes. Stalo se tak roku 1666 za biskupa Karla Lichtensteina, jemuž Kroměříž děkuje téměř za vše, co chová ve svém okresku velkolepého, krásného, cenného neb aspoň zajímavého: zámek s obrazárnou a knihovnou, kapitulní domy, mincovnu, Květnou zahradu, piaristickou kolej atd. Výčet je sice krátký, ale zasvěcení vědí, jaké jsou to poklady. Biskup Karel nastoupil smutné dědictví po

třicetileté válce; kam se obrátil, samá zřícenina a spoušť. Ani jeho residenční město Kroměříž nečinilo výjimky. Zámek byl Švédy zruinován, proto vystavěl skoro celý nový. Mám za to, že Švédé, jak svévolní byli, zničili i kašnu, aby jen uškodili městu co nejvíce, a proto biskup Karel již nedlouho po svém dosednutí na biskupský stolec dal kašnu na náměstí zříditi celou novou. Právě jsem našel v archivě koncepty smlouvy, již za tím účelem uzavřel, a neváhám její obsah sdělit, věda, že milovníci dějin městských si rádi přečtou i tento malý příspěvek k nim.

Smlouva byla uzavřena 8. února 1666 v Olomouci s kamenickým mistrem Matějem Baderem a stanovila toto: Mistr postaví na kroměřížském náměstí novou kašnu nebo, jak se smlouva vyjadřuje, fontánu z kamene dle návrhu samým biskupem podepsaného, t.j. potvrzeného. Kámen měl si dáti mistr nalámati v biskupské skále Moletínské (u Litovle) a tam z velkých kusů potřebné části vysekati. Odtud měly být přivezeny robotními fúrami do Olomouce, kde je měl vypracovati dokonce a pak postaviti na určeném místě. Na fontáně měly být čtyři znaky - dva biskupovy, dva městské, co nejvíce plasticky vypracované. Dokola kašny asi 1 sáhu od schodků daleko mělo být vztyčeno 12 kamenných sloupů 7 stop vysokých a 2 stopy do kvadrátu. Dle všeho měla na nich být zbudována střecha, aby kryla vodu

Rok 1996.

Foto: -kam-

v zimních mrazích před zmrznutím.

Vše měl mistr zhotoviti tak, aby bylo pevné a trvalé. Za práci měl obdržeti 400 zl. rýnských na penězích a 10 měřic rži v naturálních. Olovo, železo, kit a zedníka, který měl položiti dno do kašny, měl zaplatiti biskup sám. Smlouvy byly napsány dvakrát. Jednu obdržel mistr, druhou pak město. Smlouva opětně zdůrazňuje, že mistr bude povinen zhotoviti vše co nepečlivěji a nejčistěji a svědčí tím o jemném uměleckém citění biskupově, který se nespokojil jen solidní práci, ale požadoval provedení i po estetické, umělecké stránce co nejdokonalejší.

Tak město Kroměříž štědrostí biskupovou obdrželo novou ozdobu a kašna, třeba její velkolepá

Rok 2005.

Foto: -kam-

výprava už zmizela, dodnes svědčí o nezištné přízni a lásce biskupa Karla Lichtensteina k městu Kroměříži.

(Noviny Pozorovatel, 10. 8. 1923

Ze sbírky Pavla Dvořáčka)

Město si připomnělo památku zesnulých

Památku zesnulých uctili na pietním aktu v obřadní síni městského hřbitova občané Kroměříže. Slavnostní ráz obřadu doplnili Dívčí pěvecký sbor SPgŠ pod vedením sbormistra Jana Štěpánka a členové Klubu přátel poezie.

Foto: -kam-

Stavební dějiny Kroměříže

Antonín Arche (1793 - 1851)

Díky doporučení Fischera se Arche dostal k zakázce rodiny Chotků – výstavbě zámku Kačina, nejvýraznější ukázce české klasicistní architektury (postavené podle námětu saského Ch. F. Schuricha). Od roku 1807 vedl výstavbu Johann Philipp Joendl. Dokončoval se hlavní portikus, pavilon knihovny, pravý pavilon s kaplí a divadlem, portikus parkového průčelí a sloupová výzdoba knihovny a také zahradních úprav. To byla velká škola pro Archeho, který navázal u Chotků romantickým vybavením zámku ve Veltrusích s parkem, chrámky, pavilóny a sochařskou výzdobou. Syn hraběte Jana Rudolfa Chotka Ferdinand se stal olomouckým arcibiskupem a pozval „rodinného architekta“ Archeho k vedení arcibiskupského stavebního úřadu v Kroměříži. Arche přišel do Kroměříže v roce 1832, o rok později již byl jmenován stavebním ředitelem a v roce 1838 stavebním radou. Od arcibiskupa Ferdinanda Marii Chotka (1832-1836) přešel i k novému arcibiskupovi Maxmiliánu Josefovi Sommerau-Beckovi (1837-1853).

Během dvaceti let vytvořil ve slohu pozdního (neo)klasicismu a romantické novogotiky řadu výrazných děl, sloužících dodnes jako příklad pozdního klasicismu a romantického historismu v našich zemích. Stal se tak nástupcem velkých budovatelů města a zámeckého komplexu – Filiberta Lucheseho, G. P. Tencally a Cyraního von Bolleshaus. Hned

po příchodu zaujala série návrhů i vlastní provedení neogotické úpravy Mlýnské brány (od roku 1833) a práce na romantických úpravách Podzámecké zahrady a změně této zahrady směrem k přírodně krajinářskému parku s pavilóny, kolonádami, mosty a můstkami. Současně pracoval na regotizaci kostela sv. Mořice v duchu nazarénství interiérů a úprav vnějšku stavby (ve spolupráci s vídeňskými členy akademie umění – F. Jägera, A. Petera a L. Kupelwiesera). V té době také pracoval romanticko-historizujícím způsobem na neuskutečněném návrhu úprav průčelí vyškovského zámku.

Ve vlastních stavbách byl přísným klasicistou, čerpajícím z odkazu antiky (například portiky a kolonády). Současně přestavoval bývalý klášter kapucínů v Olomouci na arcibiskupský kněžský seminář (1835 - 1841), kde použil portikus se sdruženými dvojicemi sloupců s toskánskými hlavicemi.

V roce 1838 použil pro zahradní portikus zámku v Kroměříži motiv dórských sloupů (v roce 1871 zbořený a nahrazený dílem stavitele Meretty). Velkou stavbou s využitím sloupů s toskánskými hlavicemi je čestný dvůr jako nový vstup do Květné zahrady (1840 - 1845). V Podzámecké zahradě se také uplatnil jeho vztah ke sloupův a čtyřicátých letech při projektu a realizaci vzorné hospodářské budovy, uzavírající severní část Podzámecké zahrady sdruženými dvojicemi sloupů zakončenými jónskými hlavicemi. Střední část Podzámecké zahrady pohledově uzavírá jeho stavba Pompejské kolonády (1845 - 1846), půlkruhové stavby se sloupy korintskými. Poslední stavbou Archeho byla oprava rotundy v Květné zahradě, měnicí barokní střechu za kopuli.

I v Kroměříži nacházel vzory pro své stavby (například v parčíku olomoucké měšťanské střelnice vystavěl budovu s rotundou). Krásným příkladem sloupového

Rybářský pavilon v Podzámecké zahradě.

Foto: -kam-

pavilonu s kopulí je Chrámek přátelství u Smuteční aleje Podzámecké zahrady. Drobné stavby zůstaly často jen v projektech, ale většina byla realizována (můstky, sochařská výzdoba zahrad, klece pro exotické ptactvo atp.). Stavitel Antonín Arche byl všestranným architektem, který většinu staveb a návrhů zpracovával komplexně, ať již šlo o budovy nebo komplexy zahrad. Jeho práci ukončila až smrt 7. listopadu 1851, ale jeho díla v Kroměříži ho řadí mezi nesmrtelné budovatele našeho města.

Přehled významných děl Antonína Archeho v Kroměříži:

1833 - 1836 přestavba Mlýnské brány a úpravy předzámcí, 1833 - 1846 projekty a úpravy Podzámecké zahrady, 1838 zahradní portikus zámku, 1839 projekty na přestavbu Rybářského pavilonu, 1840 - 1845 Maxův dvůr v Podzámecké zahradě, 1845 - 1846 Pompejská kolonáda, druhá polovina 40. let, Stříbrný, Vázový a Lucernový můstek, 1836 - 1850

práce na gotické přestavbě kostela sv. Mořice v Kroměříži, 1837 - 1851 úpravy dvorních stájí vedle Mlýnské brány (dnes Arcibiskupské gymnázium), 1838 - 1847 Maxův vodovod („Maxl“) v Kroměříži, 1840 - 1845 Čestný dvůr Květné zahrady, 1847 úprava rotundy Květné zahrady.

Drobná a nerealizovaná díla:

1845 - 1846 Lví fontána u Pompejské kolonády, 1838 Římská fontána (v Suchém rybníku) v Podzámecké zahradě, 1838 Andělská fontána v Podzámecké zahradě, 1840 most v Podzámecké zahradě, 1840 most na konci aleje Podzámecké zahrady, 1840 most u Lipové aleje Podzámecké zahrady, 1840 kamenný most pro Podzámeckou zahradu (společně s A. Králíčkem), 1842 most v Podzámecké zahradě (společně s A. Králíčkem), 1842 americký strážní domek (Americanisches Wächterhaus), 40. léta 19. st. Libosad v Kroměříži (společně s Fr. von Rittersfeldem).

A. Lukáš

Kroměřížský vraník Sacramoso

Starokladrubský vraník je historickou rasou, která vznikla a byla chována v kladrubském hřebčíně od počátku 19. století v kmenech Napoleone a Sacramoso. Kmen Napoleone sice vznikl později, ale bohužel v roce 1922 vymřel plemeníkem Napoleone VI, který nezanechal v hřebčíně pokračovatele. Zde se udržel pouze kmen Sacramoso, který založili hřebci dovezení do Kladruhu n. L. z arcibiskupského hřebčína Rief v Solnohradsku a z kroměřížského hřebčína patřícího olomouckému arcibiskupovi. Sacramoso solnohradský založil větev, jež ale v roce 1861 vymřela po meči hřebcem Sacramoso XVII.

Druhá větev se dodnes chová v hřebčíně Slatňany u Chrudimi a několik zástupců kmene na Slovácku. O zakladateli této „odnože“ Sacramoso olomouckém se nezachovaly bohužel žádné záznamy. Aby došlo k rozlišení příslušníků obou větví, nazývali se zástupci tohoto „klanu“ jménem Sacramoso až do roku 1864.

Starokladrubští vraníci byli v tělesných rozměrech a exteriéru méně vyrovnaní než bělouši, protože mají v sobě více staroitalské krve. Typickým znakem byla klabonosá (konvexní) hlava, kratší krk, často obrácený, neznatelný kohoutek, dlouhý kleututý trup, volnější hřbet a delší bedra. Kratší, strmá lopatka a delší holaň umožňovaly vysokou kolenní akci a kadencovaný vznosný klus. Předností vždy bylo tvrdé kopyto, dobrá krmitelnost a vytrvalost, přitom se jednalo o koně těžšího kalibru s kohout-

kovou výškou 175-180 cm. Starokladrubský vraník se používal pro potřeby církve až do roku 1918 ve vícespřeženích jako kočárový kuň. V roce 1932 po přemístění vraného stáda na slovenské církevní statky došlo bohužel ke zrušení chovu. V roce 1939 započal zakladatel československé hippologie prof. František Bílek dlouhou a složitou regeneraci starokladrubského vraníka v Průhoncích u Prahy a od roku 1945 se tento proces přemístil na bývalé auersperské panství ve Slatňanech, kde se rovněž nachází unikátní hippologické muzeum. „Nový“ Sacramoso byl vybudován doslova z trosek tohoto cenného genofondu za použití lipicána, anglonormana Nonius a fríského koně. Po prof. Bílkovi převzal štafetu MVDr. Lev Richter a doc. Jaromír Dušek. Dnes již starokladrubský vraník představuje konsolidovaný typ poněkud jiného ražení galakrosiéra a v zájmu zachování unikátního autochtonního plemene se provádí celý komplex plemenařských opatření s přísnou selekcí plemenného materiálu včetně kombinace s bílými kmeny, protože chovná základna je relativně úzká. S potěšením lze konstatovat, že toto plemeno je úzce spjaté svým vznikem a genezí s Kroměříží, s historií města a církevními tradicemi v tomto regionu Moravy.

Na závěr děkuji skvělému pamětníkovi Antonínu Lukášovi za poskytnutí historických podkladů z archivu Arcibiskupského zámku v Kroměříži.

Ing. Vladimír Milota

Výstava dokumentuje zločiny padesátých let

Pocta těm, kteří vzdorovali - to je název ojedinělé výstavy v Muzeu Kroměřížska, jež byla zahájena 17. listopadu. Výstava na více panelech nabízí hrůzné dokumenty, odsuzující ve vykonstruovaných procesech konkrétní lidi k dlouholetým krutým žalářům nebo přímo k trestům smrti. I po smrti byli úředně zbavováni lidské důstojnosti. Na vernisáži byl přítomen bývalý politický vězeň, akademický sochař Otmar Oliva, jehož kresby z kriminálu jsou součástí expozice. Právě on si opatřil podivnou upomínku na těžkou dobu - originální dveře z uherskohradištské vazební věznice, kde se setkával s pověstným vyšetřovatelem

Aloisem Grebeníčkem. Výstavu z materiálů Archivu města Prahy uspořádala Konfederace politických vězňů a Konfederace politických vězňů, pobočka Kroměříž. Je přístupná do 31. prosince.

Foto: -kam-

Maková panenka v Sokole

V neděli 22. října hrál loutkami Divadelní a loutkový soubor Sokola Kroměříž Příhody Makové panenky od Václava Čtvrtka. Premiéra se konala v květnu letošního roku. Mladí loutkoherci se kroměřížským dětem představili už druhou pohádkou. V listopadu loňského roku hráli Šíleně prohanou princeznu Pavla Gryma v režii Dušana Pšenka. Úspěchy s touto pohádkou měl soubor na 20. přehlídce ochotnických

divadelních souborů v Němčicích na Hané a ve Vídni, kde hrál dětem české menšiny. Půvabné lyrické příhody oblíbené Makové panenky a motýla Emanuela se podařilo mladým loutkohercům zdařile interpretovat ve velkých i malých rolích. Režie Dagmar Navrátilové byla promyšlená a důsledná. Působivé loutky Kateřiny Melicharové, hudba Vlastimila Brožka v precizním podání Michaely Akubžanové dotvářely pohodovou atmosféru hry.

Soubor připravuje dvě další inscenace. Pro dospělé hru Raye Cooneye 1+1=3 v režii profesionálního herce Slováckého divadla Petra Čagánka a loutkovou pohádku pro děti na námět Sněhové královny. Sněhová královna je zcela v rukou sedmnáctiletého studenta Lukáše Palečka, který námět upravil, režíruje ji, vyrobil loutky i scénu. Držíme palce, ať jsou obě nové inscenace úspěšné a potěší dětské i dospělé diváky.

Foto: archiv Sokola

Věra Hejhalová

Dokážete si ještě vzpomenout?

Kolorit každé obce a každého města dokreslují postavy, které denně někde potkáváme. Jsou něčím ozvláštěné, evidentně mají odlišné starosti než my a pokud někde jdou, tak vždy odněkud někam. Po nějaké době, obvykle tehdy, až je přestaneme vídat na známých místech, dojdeme k poznání, že vlastně o nich vůbec nic nevíme a že nám scházejí. Nedá

se nic dělat. Můžeme jen vzpomínat a s přáteli se dohadovat, kdo to byl, odkud přišel, kdo byli jeho rodiče a jestli zanechal potomky. Vznikají dohady, které ještě více zdramatizují situaci a umocní tajemno s osobami spojované. Objektiv Jana Bureše staršího zachytil v druhé polovině minulého století některé postavy tohoto typu. Sběratel všeho možného o Kroměříži Pavel Dvořáček jejich snímky uložil do archivu, aniž by věděl, kdo to byl. Nyní prostřednictvím Kroměřížského zpravodaje žádá čtenáře - pamětníky, zda by dokázali spolehlivě identifikovat některé z osob. Vaše údaje přijmeme v redakci Kroměřížského zpravodaje, Velké náměstí 33, I. patro, dveře č. 105. Pavel Dvořáček by rád odměnil správné odpovědi. Ale kdo potvrdí, že právě toto tvrzení je to pravé? Jedině, když se sejde více shodných identifikací.

M. Karásek

1	
2	3

4

5

6

Foto: Jan Bureš st.

KROMĚŘIŽSKÝ ZPRAVODAJ - Kulturně - společenský měsíčník. Ročník 12/2006. Vydává Město Kroměříž. Šéfredaktor: Mgr. Miroslav Karásek. Redakční rada: Mgr. Jitka Dvořáková, Mgr. Petr Pálka, Mgr. Miroslav Karásek. Adresa redakce: Kroměřížský zpravodaj, Městský úřad, odbor kultury, cestovního ruchu a státní památkové péče, Velké náměstí 33, 767 01 Kroměříž. Tel. 573 321 210, fax: 573 321 202, e-mail: zpravodaj@mesto-kromeriz.cz. Grafické zpracování: František Valer. Tisk: KATOS CZ, s.r.o., Kojetín. Vychází 27. listopadu 2006 nákladem 3 000 kusů. Cena 5 Kč. Redakce nezabezpečuje předplatné ani zaslání poštou. Uzávěrka příštího vydání je 12. prosince 2006. Přetiskování článků je povoleno jen se souhlasem vydavatele. Nevýžádané rukopisy nevracíme. Povolení Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14888.

Paní zima přebírá vládu od podzimu.

Foto: Věra Kubáčková

Zadní strana obálky: Uniformní šed' panelových sídlišť pozvolna ustupuje pastelovým barvám. Foto: M. Karásek

Zima v Kroměříži.

Foto: Jaroslav Bašta

8 594062 670001